

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér

Megjelenik minden vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca 17. szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

A kiadóhivatal

munkakörét Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdája vállalván magára, az előfizetéseket, nyiltitási és hirdetési díjak és a lap szétállítására vonatkozó felszólítások ide intézendők.

Józan munka boldogít.

Kevés ember van manapság hazánkban a ki helyzetével, sorsával teljesen meg volna elégedve. Mindenki többet akarna a földi javakból, örömköböl s minél kevesebbet a munkából. Ezért hangzik aztán a panasz a főnálló jogrend, a különböző intézmények, a művelődési, gazdasági, ipari és kereskedelmi viszonyok mostohasága ellen.

De hát jogos-e a panasz? Annyira rosszak-e nálunk a közállapotok, hogy ezekkel szemben nincs más orvosságunk, mint a panaszkodás, rombolás és ezen vérrrel szerzett, ezeréves szép hazánknak hűtlen elhagyása?

Hiszen hazánk és nemzetünk története azt bizonyítja, hogy láttunk már a mostaninál sokkal nehezebb napokat is, de azért mégsem csüggedtünk, mégsem vesztünk el, sőt mint a palma, saját terhünk alatt erősödünk. — Hiszen ma sem szül „gyáva nyulat Nubia párducza,” ma is áldással árasztja el gyermekeit e tejjel és mézzel folyó drága föld. Miért hát a

panasz ajkunkon, miért a keserűség szívünkben? Miért várjuk mástól, valami csudától helyzetünk javítását, mikor az egészen a mi hatalmunkban van

És mégsem állunk ott, ahol állhatnánk és a hol állanunk kellene, nem, mert a magyar ősi büne: a szét-huzás, a közönyösség és a könnyű élet után való erőszakos törekvés átként nehezedik minden intézményeinkre. Összetartani a jóban: a haza védelmében és felvirágoztatásában; tenni és pedig önzetlenül, nemcsak magunkért, hanem a közért, az emberiség boldogításáért; kevesebbet éhezni és többet dolgozni: a ki ezekre megtanítaná a magyart, az lenne e honnak második megalapítója.

Mivel, hazánk mezőgazdasággal foglalkozó állam lévén — legnagyobb részben földmivelő elemmel bír, nagyon természetes, hogy leginkább ennek a népnek sorsa érdekli mindazokat, kiket hazánk és nemzetünk jövője érdekel.

Ez az osztály — mint egy híres nemzetgazdász mondja — a nemzet

fájának gyökere. A korona virágai, levelei és ágai, sőt maga a törzs is elhalhat, de ha a gyökér egészséges, ezek ismét megifjodhatnak. Amhol a gyökér nem sokat ér, ott az egész fa is tönkremegy. Örömlenkre szolgálhat azonban, hogy hazánk néhány kiváló embere — megértve az idők jelét — áldásos mozgalmat indított meg annak a népnek megmentése érdekében, melyet eddig tanítottak ugyan a népis-kolában az életben szükséges tudományokra, adtak ugyan neki egyéni szabadságot és jogokat, de mindezekkel mindmegannyi éles késsel, csak önmagát pusztította, mert arra nem nevelte senki, hogy ezen kincseket miként értékesítse nemcsak a maga, hanem a hazája javára is. A hitelszövetkezeti eszme pártolását és terjesztését értjük az áldásos mozgalom alatt, mely ma már nemcsak megfogant, hanem mintegy életerős terebélyes fa kiterjeszti immár lombjait egész hazánkra, virágot nyitva és gyümölcsöt érlelve az alája gyülekező tagok számára.

Bizonyára sokféle üdvös hatása

TÁRCZA.

Vasárnap delután.

— Fővárosi életkép. —

Írta: Márkus Ilona.

Hiába akarnának engem meggyőzni arról, hogy egyik nap olyan mint a másik, én megmaradok állításom mellett, hogy igen is a vasárnap nem olyan. A vasárnapot nemcsak a harangok zugása a templomban való ájtatos misék végig hallgatása teszi ünnepélyessé, hanem valami meghatározható ünnepies csend, sejtelmes fuvallom a levegőben.

Mi fővárosiak járhatunk, kelhetünk egyik nap úgy, mint a másik nap, a főváros utcái egyforma élvezetet nyújtanak mindenkori a sétálóknak, kivéve vasárnap, midőn hatalmas áruházak kirakat-ablakait vörösdőny fedí. Ez különben sem mulattat minket, már eleget láttuk.

Nekem csak vasárnapokon szokott olyan vágyam támadni, hogy kiránduljak. Önök valószínűleg most Margitszigetre, Zugligetre vagy Nagymarosra gondolnak, de nem hagyom önöket tévedésben, én a Városligetbe, a Stefánia-utrá szoktam kirándulni. És pedig, ha lehet, egy edül. Valósággal felfedező körutnak lehet az ilyen kaliberű kirándulásaimat venni. Lehet, hogy nemcsak én magam vagyok a sétáló nagyközönség soraiban, a ki kémkedik közöttük, (mert hát ez nem más, mint kémkedés), ki annyira kíváncsi, hogy mások

hogyan élnek, mint mulatnak, és egy-egy látvány mily hatással van rájuk.

De ezen szenvedélyem még egy misztikusabb formában is nyilvánul. Nagy gyönyörűségbe ejtenek a véletlenül ellesett párbeszéddek.

Télen is van alkalmam ebbeli szenvedelmeknek tápot nyújtani olyképp, hogy a Kossuth Lajos-utcai déli korzón az ellesett párbeszéddek többet tudtam meg a politikából mint a mennyit jónak láttam közölni a lapok.

Belátom, hogy nem valami fényes tulajdonság, sőt ocsmányság az én véleményem szerint, de egyetlen mentségemül szolgáljon az, hogy nem vagyok fecsegő. Juniusi vasárnap delután lévén. A nap arany sugarai csak úgy szórták tüzes fényüket; lágy szellő járta át a léget. Nem tudtam ellent állani a kísértésnek, neki duráltam magam a kirándulásnak. A lehető legegyszerűbben öltözködtem, hogy egészen elveszhessek a néparadatban; mert ha figyelnének, mit érne a mulatság? Semmit, szavamra mondom, ha fizetnének érte, nem mennék, de így passzióból elsőrangú élvezeteket nyújtott.

Szinte kötelességszerűen nyargalásztam ki a Városligetbe, úgy hogy mire kiértem, esőcseppként hullott arcomról az izzadság. Nagyon meleg volt és én még felöltöm érhet is czipeltem a vállaimon. Nem volt más hátra, mint rostbeöfő sülni. De valami azt sugta nekem, hogy meg fog erni a mulatság annyit, hát izzadtam tovább.

Négy óra lehetett, nem több, mikor

először eldefelliroztam a kioszk előtt, hol már a kora delutáni órákban is telve volt ozzonnázó közönséggel. Ebben a tájékban ütöttem fel a tanyámat. Itt kezdtem portyázni. A robogó kocsik-korzót minék irjam le, hisz jól ismerik.

Egy káprázatos tüneményhez hasonló álmokép, a mit szívesen álmodnánk mindig, ha már nem gyakorolhatjuk. Eddig még nem akadt semmi élvezetes részemre. Megbámultam Fedák Sári szürkéit, de még jobban őt, a mint bravuros ügyességgel hajtotta lovait.

Kornai Berta mosolyaiból is jutott nekem egy század rész.

Meg lehettem volna elégedve az eredménynyel, ha csak olyan szelid természetű békés polgár lennék. De ez nem mulatság, ez semmi.

Hozzálattam a dologhoz. A kioszk bejárójának a balfelén egy katonatisztet odadőlve láttam. Ugy látszott, vár valakit. Nem tudtam, mit csináljak. Fgyeljem őt? Mit igért ez? Bizonyára kis idő múlva egy hölgy fog felé libegni, karon fogják egymást, aztán vagy bemennek a kertbe uzsonnára, vagy elvegyülnek a néptömegben.

Ennyi az egész, ez sifli; megszokott vigjátéki alakok.

Már csaknem csalódottan akartam elhagyni működési teremet, mikor katonák belécsaptak a réztányérba, megharsant a trombita s valami élénk operet áriát fújtak a jó fiúk.

A bájos zene fogva tartotta érzéke- met, merengve hallgattam a gyors futamokat, közbe-közbe végig szaladt tekintetem

van a hitelszövetkezet működésének, de csak azt említjük fel, hogy rendre, takarékosagra szoktatja a népet s előmozdítja a társadalmi osztályok között való békességet.

Rend a lelke mindennek! Ezt tartja a közmondás. Es nagyon helyesen. Mert a hol rend nincs, ott nincs előmenetel, nincs megelégedés; a rend ellenben a boldoguláshoz, a megelégedéshez vezet. Csakhogy a rendszert nem születik ám az emberrel, mint a költői tehetség; erre őt nevelni kell. Nevelnünk kell a népet, ha azt akarjuk, hogy időben és munkában rendezhez szokják, és ez által előrehaladjon. Mert mi az oka a köznépi hátramaradásának különösen az anyagi téren? Az, hogy nem akkor és nem úgy teljesíti kötelességeit, a mikor és hogyan kellene. Megtörténik úgy is gyakran, hogy a mit a tavaszban kellene elvégeznie, a nyárra halasztja, a mit pedig nyárran kellene tennie, azt őszre hagyja, míg egyszer aztán megérkezik a kietlen tél, a mikor takarítani többé nem lehet.

Es ha adósságot csinál, ha kölcsönt vesz föl, ezzel se bánik rendesen s így aztán nem fog a tartozás, sőt ellenkezőleg: szaporodik a kamat, nyakába szakad a pör, a fizetség, a nyomoruság. De mit törődik ezzel az uzsorás? Neki csak pénz kell; a többi mellékes. A hitelszövetkezet azonban nem csupán pénzzel és pénzért, hanem erkölcsi eszközökkel, morális czélokért is dolgozik, a mennyiben nemcsak kiséget a szegény embert a szükségből, hanem neveli is arra, hogy rendet mindenkor és mindenben megtartsa. Neveli az által, hogy alkalmat ad tagjainak teendőik megbeszélésére,

a tulzsufolt kerten, a hol ember ember háttán ült és mindig özönlött be a népség.

Hol kapnak ezek helyet, — gondolám. A zene még mindig szól, egy gyors csárdásból átsapván. Egyszerre éktelen láрма támadt. A kertben levő asszonyok, emberek az asztalra ugráltak.

Megrémülve kapkodtak össze-vissza, ki füléhez, hol gyémántos fülbevalója, ki óralánczára tette a kezét, óriási riadalom volt.

Ezer meg ezer torokból hangzott: Fogják el! Fogják el!

Izgatott öröm vett rajtam erőt. Mindent akartam látni és hallani. A pánik leírhatatlan volt. A sétálók be- és a kertben lévő kirohantak. Majdnem agyontiporták egymást. A kik a kijáráshoz nem voltak a kerítésen ugrottak át. Összetiporva a gyönyörűen rendezett virágokat és maguk után hagyva fizetetlen számláikat.

Megfigyelő képességem gyorsan működött, annyit már tudtam, hogy loptak. Zsebmetzés történt és a tolvajt már fogják, hát eddig jól ment.

Szemem a lejáraton volt szüntelen. Vérg bosszantott, hogy a katonatiszt még mindig, sőt előbbi helyzeténél még kényelmesebben látszott odadőlni a kapufé ához; egy arcizma sem rándult meg, inkább blazirt kifejezést mutatott.

Ez aztán hideg vér, a ki még csak egy pillantásra sem méltat egy ilyen komédiát, a mely néhány száz embert extázisba ejtett.

(Vége köv.)

az üzletrészek, törlesztések és kamatok pontos befizetésére serkenti.

Még a késedelmezőkkel, a hanyagokkal szemben sem használ erőszakot, hanem atyafiságos szeretettel inti kötelességére, ezen eljárásának jótékony nevelő hatása már is meglátszik a népéletben, mert ott, a hol hitelszövetkezet áll fenn, kevesebb a hanyag, a gondatlan ember és általában nagyobb a rend és pontosság.

De nemcsak rendre, hanem takarékosagra is szoktatja a hitelszövetkezet a népet. Erre ugyan nem kellene nevelnünk népünket, ha az önzésben, a fősvenységben állana a takarékoság, mert annyi bizonyos, hogy senki mohóbban nem kap a pénz után és senki nehezebben nem adja ki, mint ő. Közszélokra éppen nem szeret áldozni. Ideálist must nem igen találunk nála. Mindent abból a szempontból néz és ítél meg: van-e belőle anyagi haszon? Erre vezethető vissza még a gyermekhiány is. Ez azonban éppen oly beteges állapot, mint a tékozlás. E két szélsőség között van az arany középut: a józan takarékoság, melyre népünket szintén nevelnünk kell. Es ebben is segítségünkre jön a hitelszövetkezet. Mikor ugyanis a hitelszövetkezeti tag üzletrészei után befizeti a heti vagy havi díjat, tőkét gyűjt magának a nélkül, hogy magát megerőltetné, hogy a szükségeseket magától megvonna; tehát fősvenység nélkül takarékoskodik. Mikor pedig befizetett pénzt tagtársainak olcsó kamatra kiadja: jótékonytágot gyakorol a nélkül, hogy pénze veszélyeztetve volna, tehát akkor még tékozlás nélkül takarékoskodik. Es mikor valaki betétet helyez el, vagy kölcsönt vesz föl a hitelszövetkezetenél: mindegyik esetben mérsékelt kamatot kap, illetve fizet és ez által a fősvenység és tékozlás között levő józan takarékoság ösvényére szorítkozik.

Es hogy ezen józan takarékoság hódít, mutatja a hitelszövetkezetek szaporodása mellett, a betevők és azon kölcsönvevők szaporodása is, kik más-hol levő tartozásaikat szövetkezeti pénzzel sietnek lefizetni.

Mégis legáldásosabb a hitelszövetkezet népnevelő hatása a tekintetben, hogy elősegíti a társadalmi osztályok között való békességet.

Szóval e haza igazi fiainak jóban, rosszban össze kell tartaniok, munkálkodniok kell együttesen, a nemzet jóvoltáért, mert ez egyuttal az egyesek haladását, boldogulását, jólétét jelenti.

Krónika a hétről.

Impozáns és magasztos országos ünnepe volt Pécsnek a múlt vasárnap. E napon leplezték le Kossuth Lajosnak, a magyar haza földjén immár 54-ik szobrot, a törvényhozás mindkét háza, a kormány, számos törvényhatóság és város részvétele mellett, Kossuth Lajos mindkét fiának, Kossuth Ferencz magyar kereskedelemügyi miniszternek és öcsésének Lajos Tivadar-nak jelenlétében. A leleplezési ünnepélyt

bankett követte, melynek kiemelkedő pontja Kossuth Lajos Tivadar beszédén kívül Kossuth Ferencznek két országosan figyelmet keltő nyilatkozata volt. A melyek közül az első szerint: »köz el vagyunk ahhoz az időhöz, a mikor az egész nemzet negyvennyolczas pártvá lesz, mely nagy negyvennyolczas párt egy hosszú időre munkaprogrammot állapíthat meg és e munkaprogramm keretében magához ölelhet mindenkit a ki hazáját szereti és magyar.« A másik nem kevésbé fontos nyilatkozata ama kijelentésnek megismétlése volt, melyet kormányra léptekor mondott, s melyet a magyar nemzet akkor olyan határtalan lelkesedéssel és megnyugvással vett tudomásul, hogy t. i. »Ő a ministeri székhez idomulni nem fog, hanem annak a széknek kell ő hozzá idomulnia.«

Arra nézve pedig, hogy ez így lesz és másként nem is lehet: elegendő garancia Kossuth Ferencz politikai egyénisége.

Kossuth Ferencz pécsi beszéde még mindig élénken foglalkoztatja a közvéleményt és a politikai köröket. A koalíció pártjaiban ugyanis általános rokonszeggel találkozott az egy pártba tömörülés eszméje. A mi természetes is, mert kétségtelen, hogy egy egészséges és szilárd alapokra fektetett egyesülés, a magyar nemzet közjogi és gazdasági előremenetelének biztos eszköze s mint ilyen nemcsak kívánatos, de szükséges és hasznos is. Nem remélhető azonban, hogy ez valami nagyon rövid idő alatt a megvalósulás stádiumába jusson, mert annak előkészítése nagy és gondos munkát s hosszabb időt igényel. Az előkészítés különben folyamatban van. Korai és csupán találgatáson alapul tehát a lapok azon közlése, hogy Kossuth Ferencz csütörtöki becsi útja a fuzió kérdésével összefüggésben van. Ezen utazásnak egyedüli célja csak az volt, hogy Kossuth Ferencz legutóbb kapott nagy kitüntetését az uralkodónak megköszönje.

A „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ évkönyve.

A D. K. E. XVII. évi rendes közgyűlését ez évben május hó 30- és 31-én Sopronban fogja Széll Kálmán diszelnök vezetése alatt megtartani. A nagy kulturális egyesület, melynek működése az egész országra fontos, most számol be dr. Fodor Oszkár főtárgy szerkesztésében megjelent évkönyvében működéséről. A D. K. E. vezetését lankadatlan szeretettel és lelkesedéssel viszi nagyjelentőségű hivatásában. Széll Kálmán, kinek neve nemcsak kizárólag disz a D. K. E. homlokán, hanem oly nagy erkölcsi tőkéje az egyesületnek, a melyből életre táplálkoznak; mellelte Pallavicini Ede őrgóf és Rákosi Jenő állanak a kultura munkájában, s legfőképpen nekik köszönhető, hogy sikerült a lefolyt évben a Dunántul hivatott társadalmának érdeklődését az egyesület törekvései iránt fokozottabb mértékben felkelteni. Ennek egyik látható eredménye volt két nagy megye kulturális fórumának életbe léptetése, a mennyiben megalakult a Pecs-Baranyavidéki Közművelődési Egyesület gr. Benyovszky Móricz és Erreth Janos főispánok vezetésével, valamint a Zalavármegyei Közművelődési Egyesület gróf Batthányi Pál főispánnal az élén s mindkettő lelkesedéssel vette munkát alá a két vármegye kulturális fellendítésének ügyét.

Tovább fejlesztette a D. K. E. az oly eredményesen kipróbált nép- és vándorkönyvtári intézményt is, mely utóbbinak hazánkban a meghonosítója éppen a D. K. E. volt. Kilenczven teljesen felszerelt ilyen könyvtár terjeszti a művelődést a Dunántul s ezekben a nemzeti irodalom legjelesebb termékei bocsájtanak az olvasni vágyók rendelkezésére.

Fentartott a D. K. E. ez évben is teljesen saját költségén egy-egy kisdóvát Perlakon, Tárnok, Városlód, Tarján, Vimpácz, Szaár községekben és támogatta a felsőgallai népakadémiát.

A magyar nyelv tanításában kitűnt tanítók és papok segélyezésére is fordított 2000 koronát azon összegben kívül, melyet a »Somogyvármegyei főkegyesület« és a »Komáromvármegyei Közművelődési Egyesület« ily czímen folyósított. A nemzeti munka ezen két próbált műhelyében Sárközy Aurél, Kapotsfy Jenő, Lőrinczy György és dr. Andorka Elek irányítják a kulturális jótékonyt.

A példás buzgóságot tanusító könyvtárkezelőket is 380 K jutalommal látta el a D. K. E., mely ezenkívül támogatta a soproni művészeti és irodalmi kör gyermektelepítési akcióját és segítette a komárommegyei egyesített nagy könyvtárt.

Maga az a körülmény, hogy hazánk társadalmi erejére támaszkodó minden nagy mozgalom ma általában nehezebben tud gyökeret verni s így annál becsebb és a D. K. E. jövő feladatainak megoldása tekintetében annál örvedetesebb, hogy az ország ezen egyik legnagyobb kultúregyesülete intenzívebb működés kifejtésére táplálhat reményeket a társadalmi érdeklődés ama jelentős megnyilvánulásából, mely a lefolyt év munkáját kísérte, 1907 során a tagok létszáma 35 alapító, 22 pártoló és 2226 rendszeres taggal gyarapodott. Az egyesület vagyona kitesz az állandó befektetések feltárási értékén kívül 158,035 K 55 fillért; a folyó évi előirányzatban szerepel övodasegélyre 4000 kor., nép- és vándorkönyvtárak létesítésére 10,600 kor., tanítói, papai és könyvtárkezelői segélyezésre 2350 kor., rendszeres egyesületi kiadásokra 10340 korona.

A D. K. E. évi jelentésének közrebocsátásakor oly kérelem fordul ez uton az ország hazafias társadalmához, hogy csatlakozásával a Széll Kálmán, Pallavicini Ede ögrófi és Rákosi Jenő irányító munkásságát megkönnyítse; mindennemű adományok és tagdíjak a D. K. E. címére a Magyar Leszámtoló és Pénzváltóbankhoz Budapestre intézendők, az alapító tag 200, a pártoló tag összesen 100 K fizetését vállalja, a rendszeres tag fizetési kötelezettsége évi 4 korona; tagsági bejelentéseket a D. K. E. főtitkári hivatal (Budapest, Akácfa-utca 9.) fogad el.

H I R E K .

— **Kossuth Ferencz üdvözlése Dombóváron.** Lelkes fogadtásban részesítette Dombóvár hazafias lakossága **Kossuth** Ferencz kereskedelemügyi minisztert mult vasárnap, délután 4 óra 5 perczkor indult el Pécsről és a dombóvári állomáson több ezer emberből álló közönség élén **Kapotsfy** Jenő somogyvármegyei főispán, **Nagy** István főszolgabíró és **Hainrikffy** Pál országgyűlési képviselő üdvözölte, aki meleg szavakkal köszönte meg az iránt megnyilvánuló bizalmat és ragaszkodást.

— **A képviselőválasztók figyelmébe.** Most van közszemlére kiveve az országgyűlési képviselők választására jogosult választóknak az 1909. évre kiigazított ideiglenes névjegyzéke a Kaposvár r. t. városban és a községekben. A jogtalan felvétel vagy kihagyás ellen óvást lehet tenni.

— **Érdekes előadás** A következő meghívót kaptuk: Dr. Angyal Pál pécsi jogakadémiai tanár ur, — neves kriminálista és lelkes gyermekbarát — részéről nyertük azon megtisztelő felszólítást, hogy a kaposvári ügyvédek összehívásával és a hatóságok, úgy általán a vezetésre hivatott fogókonyabb társaság belevonásával — segéd-

kezzünk részére egy alkalom előkészítésében arra, hogy „a fiatalok büntetéseket“ szeretetteljes ingyenes jogvédelme és a bírósági itélkezés után is az elítélt kiskorúak humanusabb elhelyezése és lehető teljes erkölcsi megmentésének magas társadalmi czélját szolgáló „gyermekvédelmi bizottság“ modern eszméje — hivatása — helyi megalkulása és szervezkedése érdekében a kaposvári közönség előtt nyilvános előadást tarthasson. Ezen nemes czéltól vezérelve folyó hó 10-én a délelőtti vonattal Pécsről érkezik városunkba a fent tisztelt jogtanár ur az ő lelkes kísérő társával, dr. Visy László ügyvédi kamarai elnök ur ő nagysága, Sárospataky József királyi ügyész ur, Oberhammer Antal Pécs szab. kir. város rendőrfőkapitánya, dr. Lauber Rezső pécsi ügyvéd urakkal, esetleg többekkel is és folyó évi május hó 10-én délután 6 órakor a városháza nagytermében megtartja előadását, kikéri ott az érdeklődők felszólalásait és nyomban igyekszik meg is alakítani „a kaposvári gyermekvédelmi bizottságot“, a mely tervbe vett szabad társadalmi szervezete és a szükséges anyagi eszközökről gondoskodó más jótékony tarsulatokhoz való kapcsolódása mellett, — tagjaitól anyagi áldozatokat nem, — csakis önzetelen buzgó munkát, a magukra hagyva gyöngye védencei részére felkarolást kíván. Van szerencsénk t. Czimedet a magasztos eszme és messzeható társadalmi ügy érdekében felkérni, hogy ezen érdekes és tanulságos előadást megjelenjen szíveskedjék és arra más érdeklődőket esetleg vezetés alatt álló tisztársait is magával hozni és a nemes emberbaráti ügyet érdeme szerint felkarolva — teljes buzgalommal támogatni szíveskedjék. Kaposvárott, 1908. május hó 14-én. Teljes tisztelettel: Kulín Sándor kir. ügyész. Dr. Tevely Béla ügyvéd.

— **Egyházi közgyűlés.** A kaposvári ref. egyház Csértán Márton lelkész és dr. Rusa Ernő gondnok elnöklésével vasárnap, e hó 17-én d. e. 11 órakor közgyűlést tart az új templomban. A közgyűlésnek több fontos tárgya lesz.

— **A pécsi francia emlékműtelepítési ünnepe.** Pécsen folyó hó 24-én ismét szoborleplezés lesz. Akkor leplezik ugyanis le ünnepélyesen a francia napoleoni katonák szép emlékoszlopát a francia és a magyar kormány képviselőinek jelenlétében. A rendezőbizottságnak **Apponyi** Albert gróf, **Kossuth** Ferencz magyar és **Piquart** György francia miniszter a védnökei. Az ünnepélyre úgy Somogyvármegye mint Kaposvár r. t. város meghívót kaptak, melyen bizonyára fogják is magukat képviseltetni.

— **Nagyatádiak Apponyi Albert gróf miniszternél.** Nagyatád község 40 tagu küldöttsége tisztelgett tegnap délután Tallián Andor főszolgabíró és Gulyás Ferencz dr. tanfelügyelő vezetésével Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A küldöttséget Cherni Gyula országgyűlési képviselő vezette a miniszter elé. Tallián Andor főszolgabíró hosszabb beszédben vázolta Nagyatád község kulturális viszonyait és arra kérte a minisztert, hogy az ottani államilag segélyezett községi polgári fiúiskolát államosítsa. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a kívánságra ezuttal érdemlegesen nem nyilatkozhatik, de az iskola érdekében meg fogja tenni azt, a mi az állam jelenlegi erejéből telik.

— **Uj bankjegy.** Az osztrák-magyar bank már egy év előtt elhatározta, hogy új huszkoronás bankjegyet fog kibocsátani s a régieket bevonja. A jegybank főtanácsa most állapotott meg abban, hogy az új huszkoronásokat június hó 22-én bocsátja ki.

— **Nagy tűz Szentjakabon.** A mult szerdán, a legnagyobb szélviharban, tűz ütött ki a közeli Szentjakab községben a délutáni órákban s több mint negyven lakház és melléképület, sőt azokban még állatok és emberélet is esett a tűzvész martalékává. A nagy szél által felkapott és széthordott tüzcsovák a falu több pontján okoztak tüzet és ebből származott a nagy veszedelem, melynek színhelyén Kapotsfy Jenő főispán, Kacsokovics Lajos alispán és Svastics Nándor járási főszolgabíró is megjelent. Több oldalról gyűjtést indítottak a tűzkárosultak javára.

— **Meghívó.** Somogyvármegye jegyzői egylete által Kaposvárott a vármegye székházának kistermében 1908. évi május hó 28-án d. e. 10 órakor tartandó rendes közgyűlésre s ugyancsak Kaposvárott a vármegyehez kistermében 1908. évi május hó 27-én d. u. 4 órakor tartandó választmányi ülésre. A közgyűlés tárgyai: 1. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Kacsokovics Lajos alispán ur tiszteletbeli elnökké leendő megválasztása tárgyában beadott indítvány. 3. Elnöki jelentés. 4. Bereg vármegyei jegyző-egylet indítványa „Erzsébet“ nevet viselő árvaház alapjának gyarapítása tárgyában. 5. Somogyvármegyei tűzrendészeti felügyelő átirata a tűzoltószerek beszerzési árak kivetése tárgyában. 6. Balogh Szabó Dezső szatmárvármegyei jegyzői egylet főjegyzőjének kérelme, általa szerkesztett adókönyvecskő használatba vétel tárgyában. 7. Délmagyarországi magyar közművelődési egyesület kérelme. 8. Biharvármegyei jegyzői egyletének indítványa a segédjegyzői állások rendszeresítése tárgyában; ezzel kapcsolatban előterjesztés a megyei segédjegyzői állásokra vonatkozó tarthatatlan állapotra. 9. Elhagyatottká nyilvánított 7—15 éves korukig a gondozási költségek viselése tárgyában indítvány. 10. Perlaki járás jegyzői karának kérelme Kele György volt katori jegyző emlékének megörökítése tárgyában. 11. Pestvármegyei jegyzői egyletének indítványa jegyzői nyugdíj szabályrendeletek módosítása tárgyában. 12. Szabolcsvármegye f. é. tavaszán tartott jegyzői gyűlésen tett elnöki jelentése. 13. Kaposvári járás jegyzői karának adománya Sárközy Béla volt alispánunk emlékére. 14. Forintos Nándor volt szuloki karlári bicsuzó levele; ezzel egyetemben jelentkezése pártoló tagnak. 15. Domián Imre csokonyai körjegyző bejelenti az egyletből való kilépését. 16. Közgyűlésről igazolatlanul elmaradtak igazolása. 17. Mult évi pénztári számadás. 18. Jövő közgyűlés helyének megállapítása. 19. Netán beadandó indítványok tárgyalása. Kelt Ságváron, 1908. év május hó 10-én Brüller János egyl. elnök. Varga Vilmos egyl. főjegyző.

— **Uj ügyvéd.** dr. Kaszás Ödön Csurgón ügyvédi irodát nyitott.

— **A kaposvári állami főgimnázium tanuló ifjusága** 1908. május hó 16-án (kedvezőtlen idő esetén május hó 21-én) a kislaki erdőben majalist tart. Az intézet ifjusága reggel 6¹/₂ órakor vonul ki az erdőbe, ahol a délelőtti versenyekkel és játékokkal tölti. Délután 3-tól 8-ig táncz. Részvételi díj 1 kor. 4 tagu családnak 3 kor.

— **Országos jubileumi zarándoklat Lourdesbe** augusztus hó 8-án indul Nagybaldogasszony ünnepére dr. Városhy Gyula kalocsai érsek ur önnagyméltósága védnöksége alatt. A zarándoklat lelkievezetését egy több tagból álló papirendezőbizottság látja el. Utirány: Budapest, Wien, Salzburg, Innsbruck, Mária-Einsideln, Genf, Lyon, Parray, le-Monial, Cette, Lourdes, Lyon, Bern, Innsbruck, Wien, Budapest, Arak: I. oszt. 460 kor, II. oszt. 320 kor, III. oszt.

210. kor. Programmal és fevilágosítással szívesen szolgál Fehér Ferencz pleb. Ebed, Esztergom m. Domonkos István, Nyul, Győr m. Bonyács István Csacza, Trencsén m. Hegedüs Lénárd pleb. Bajmok, Bács m.

— Az automobil-tulajdonos kártérítési felelősége. A budapesti kir. ítélőtábla a napokban — 1908. évi G. 12 sz. alatt — a következő elvi jelentőségű határozatot hozta egy automobil-tulajdonos ellen indított kártérítési perben: Tekintettel arra, hogy az automobil hajtására robbanó gázok vagy villamos áram ereje alkalmaztatik, hogy ez a hajtó erő a kocsinak az állatok által vontatott járműveknél tetemesen gyorsabb mozgását idézi elő, menetiránya sinpárokkal szabályozva nincsen s mindez a közutakon való gyalogátjárás nagy mértékben veszélyezteti, az automobil-közlekedés által okozott károkért való felelőség elbírálásánál a veszélyes üzemekre vonatkozó jogszabályt kell joghasonlóság alapján alkalmazni. E jogszabály értelmében pedig a kárért, minthogy a veszély az automobil, a közlekedési eszköz működésével jár, ennek tulajdonosát terheli a felelőség, tekintet nélkül arra, hogy őt a kocsi vezetője megválasztásában vagy a kocsi vezetőjét a vezetésben gondatlanság terheli e vagy sem és a tulajdonos a felelőség alul csakis akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a káresetet erőhatalom, harmadik személy elháríthatlan cselekménye vagy magának a károsultnak hibája okozta.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Mit hoz majd a jövő?

Az újvilágból felette nyugtalanító hírek szállanak felénk s az utóbbi napokban a sajtó is érdekes kimutatást közölt e tengerentúli munkanélküliségről.

A hivatalos statisztika szerint Amerika 37 államában ez idő szerint 4¹/₂ millió munkanélküli tartózkodik.

Newyorkban a munkanélküliek nyomora oly óriási méreteket ölt, hogy az éhező tömeg még az erőszakoskodástól sem riad vissza. A hatóság legutóbb egy csoportálás alkalmával kénytelen volt élelmiszereket is kiosztatni, mert a tömeg azzal fenyegetőzött, hogy a nyilvános épületeket lerombolja.

Hja! Az éhség fájdalmat okoz, s mitsem tennének meg az apák és anyák, hogy éhség gyötörte gyermekeik szenvedéseit enyhítsék?

Gyakran maga a gondolat, hogy szeretetét szenvedni látja a proletár, elégséges, hogy dühöngővé, mindenre képtessé tegye, főleg az aranyzsabadság hazájában nem engedi magát a vak szenvedély sommibe se korlátozni.

S az égis magasztalt országban, hol nem is oly régen tej és méz folyt, ma könnyek patakzanak a szerencsétlen munkások feleségeinek könnyei, kik megátkozzák azt a perczet is, amelyben a munkásvezérek kecsegtetéseitől elvakítva, saját maguk biztatták férjeiket, hogy a munkásszervezetbe belépjenek.

Sztrájkok és bojkotok esetén ezeknek munkások a feleségei óriási lelkesedést tanúsítottak és a sztrájkhősök és árulókra furiaként csaphattak le; s mily sok vér folyt a jónak vált ügy, a jobb jövő, a magas heti bér és a rövidebb munkaidő kivívása érdekében.

Amilyen sok vér folyt ezeknek a bérharczoknak az idején, olyan sok könny perog most le az éhező munkás feleségek és gyermekek beesett arcán, s mindez oly országban történik, mely Európa minden állomából, de főleg hazánkból, száz- és százezer munkáscsaládot ragadott ki, a kik mindannyian azt hitték, hogy a legnagyobb munkabérek és legrövidebb munkaidők hazájában egy új Kanaánt fognak fölfedezni.

Mily sok álom semmisült meg itt s mily sok szép reményt követett keserű csalódás és a szomorú felocsudás.

Hányan kívánják vissza a kisebb, de biztos hetibér eltűnt korszakát? S hány apa, aki mindannyiszor fellelkesült, a mikor arról volt szó hogy a „vérszopó“ vagy az „elnyomó“-nak bélyegzett munkaadónál a munkaidő megrövidítesse, és a munkaadó más módon megtréfáltassék, szívesen áldozná most a kivitt pihenő idejét csak azért, hogy hozzátartozóinak kínzó éhségét csillapíthassa. De most már késő, a munkaadók ki vannak facsarva, a gazdag gyártulajdonosok megunták a reájuk oktroált uraságot, műhelyeiket zárva tartják és a kisiparos, aki, amíg tehetette, mindent megadott a munkásnak, most azonban szenvedőtársának csak a eszeskét engedheti át annak az éhség-kendőnek, amely mellett minpkettőknek felkopik az álla.

Ez ma a helyzet képe az aranyzsabadság hazájában és ha munkásaink nem lennének oly elvakultak, amerikai „elvtársaik“ sorában megtalálhatnák a fenyegető veszélyt, amely intő jelétül szolgálhatna nekik és óvakodhatnának attól, hogy a veszélyes utra lépjenek.

Épp úgy, mint az újvilágban, a reakció Európában is be fog következni. Az előjelek ehhez félremagyarázhatlanul mutatkoznak.

A munkásság eltökélten segítkezik a kisipar megsemmisítésén; az oly ideálisan kiesztelt nagyüzemek munkás jólét intézményeikkel később a gépek folytonos ujtása és tökéletesítése révén a munkást teljesen fölöslegessé fogják tenni és a tökély alkalmazottainak egyre jobban elhatalmaskodó uraskodását megunva — minden újabb vállalkozástól tartózkodni fog, a munkás pedig, sajnos, abba a szomorú kényszerhelyzetbe fog jutni, hogy erőszakkal szerezze meg azt, ami után gyermekei sóvárgó szavakkal vágyakoznak: a kenyert! Ekkor azonban már késő lesz; a felizgatott tömeg lassanként meg fog nyugodni.

Az elfolyt vér lefogja csillapítani a felizgatott kedélyeket és az izgalmas küzdelmeket sokkal iszonyubb nyugalom fogja követni.

A gépek nem sztrájkolnak, ezek az éjt is nappalá varázsolják és sohasem fáradnak el. A tökély győzedelmeskedni fog és hálás lesz a munkásvezéreknek, hogy az olyannyira kényelmetlen kisipartól megszabadították.

De az iparos keserű könnyeket fog hullatni és szívesen visszakivánná azt az időt, amikor nem volt munkaadó és munkát vállaló, de volt mester és segéd, akik vasárnaponként együtt jártak templomba, a jóságos Mindenható oly szívesen hallgatta az ájtatos hívek imáját, a mely így szól:

„Mindennapi kenyertünket add meg nekünk ma!“

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb kávét — vagy pedig olcsóbban tud kávét szállítani mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég

B U D A P E S T E N

a királyi bérpalotában.

C i m b a l m o t

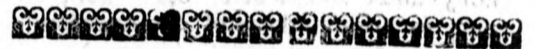
ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzőket nem hozatott
Budapestről Király-utca 57.

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

Hónig József

divatárháza

Kaposvár, Korona-utca 10.

Különlegességek saját készítményű
valódi

angol zephir ingekből,

női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

**Kész női fehérneműk,
vászón- és sifon-raktár.**

Fűdóruhák nagy választékban.

Nyolcandai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa

könyvnyomdája

Kaposvár.

PÉNZKÖLCSÖN!

20.000.000 korona áll rendelkezésére 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró köztisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak csak kötelezvényre. Váltó nem kell! Megkeresésnél közlendő: életkor, törzsfizetés és szolgálati idő.

Jelzálogkölcson:

földekre és jó helyen fekvő, értékes bérházakra, 4 százalékos 10-60 évig terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag. Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölcsönszerző Vállalat
BUDAPEST,
VI. ker., Izabella-utca 67. szám
Telefon: 101 28.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dugyokérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:
Borfajok: Erdei, Oiasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mézész-kehér, Karbaet, Sárkehér, Ezerjó, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel
Sarkany József
Gyöngyös, (Hevesm.)

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vidéki ügynököknek, kik részvényeknek részletfizetésre való eladásával kívánnak foglalkozni.

Általános
Bank Részvénytársaság
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 30. szám.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt külföldi országokból beszerzett

óriás virágu Rem-szegfűket és nyakba nemesített Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek. Arjegyék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle csokrok, koszorúk mélyen leszállított áron készíttetnek. Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett cserepekben nyiló rózsákat, szegfűket, jáczintokat stb. a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel szolgálok.

SKORKA JÁNOS
5 hold rózsá- és szegfűtelepe
B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut, 12. szám. (Piacz-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugy-szintén bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő intézete.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárat,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

SZÉKELY ARMIN polgári és egyenruha szabó.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítója

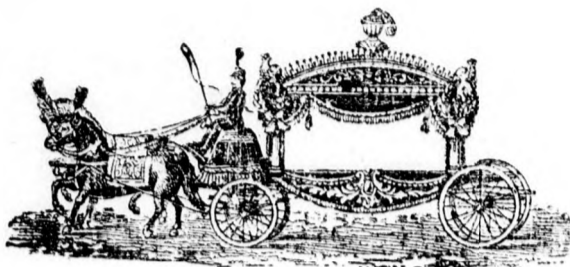
Kaposvár.

Készít finom polgári öltönyöket, telöltöket, minden fegy-
verembeli egyenruhákat.

Raktáron tartja a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fü-
ruhákat, bundaskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

Tűzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

 Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokroczókból.

Van szerencsénk Kaposvár város és vidéke gyászoló családjainak
becses tudomására adni, hogy

 Első kaposvári keresztény
 temetkezési intézetünket

tetemesen megnagyobbítva, azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy teme-
téseket jóval olcsóbban vállalhatjuk el és pedig egyszerű temetés 25 frttól
50 frtig gyászkoocsival két lval együtt. Külön temetéseket, a hol csak
kocsi és ló szükséges, temetési kocsinkat két lóval együtt 6 frtért bocsát-
juk a gyászoló közönség rendelkezésére.

A midőn még megemlítve, hogy a temetéseket részletfizetésre is
elvállaljuk, kérjük a gyászoló közönség szíves pártfogását,

maradunk tisztelettel

Első kaposvári keresztény temetkezési
intézet tulajdonosai:

**Fenyvesi Béla, Peterka József,
Kucserka Károly.**

Műzlethelyiségeink Fő-utca 22., főközlet Fő-utca 58. sz., a kórházzal szemben.

Somogyvármegye legnagyobb
női kalap és divatáruháza

FEKETE LAJOS

Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.

A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kávè és tea behozatali raktár.

Tulajdonos Rácz József,

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piaczter.

Kávè

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Olcsó árak,

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztégla gyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy ujonan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány, szia, járda és ékteglát,
szárazan préselt keramitot és alagesöveket állítanak elő,

mely felsorolt anyagokat ugy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

 a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.

Nyomatott Kéthelyi Miksa könyvnyomdájában Kaposvárott.